

Samenvatting van het proefschrift

C.M. de Klerk

"Optimizing colorectal cancer screening using fecal immunochemical tests"

Promotiedatum: 18 april 2019

Universiteit: Universiteit van Amsterdam

Promotores:

Prof. dr. E. Dekker

Prof. dr. P.M. Bossuyt

De fecal immunochemische test (FIT) is op dit moment de aanbevolen test voor gebruik in het bevolkingsonderzoek darmkanker en daarmee darmkanker-gerelateerde mortaliteit te verlagen. De FIT meet de hoeveelheid (onzichtbaar) bloed in de ontlasting, als de hoeveelheid bloed de afkapwaarde overstijgt wordt de deelnemer verwezen voor een coloscopie.

De FIT is echter niet perfect. Ongeveer een kwart van alle personen met darmkanker wordt bij eenmalige deelname niet opgespoord en advanced neoplasie (darmkanker en/of gevorderde poliepen) wordt bij ongeveer twee derde van de deelnemers niet gedetecteerd, ook is de test in 40-70% van de deelnemers fout-positief. In een meta-analyse onderzochten we welke risicofactoren bij deelnemers geassocieerd zijn met een foutieve uitslag.

Er zijn verschillende FITs beschikbaar, in Nederland zijn de proefbevolkingsonderzoeken uitgevoerd met de OC-Sensor (Eiken, Japan), terwijl voor het huidige bevolkingsonderzoek de FOB-Gold (Sentinel, Italy) werd geselecteerd. Bij de invoering van het bevolkingsonderzoek werd daarom tegelijkertijd een wetenschappelijk onderzoek geïmplementeerd om de effectiviteit van deze twee FITs in de Nederlandse populatie te vergelijken. 21,078 deelnemers aan het bevolkingsonderzoek deden mee met dit wetenschappelijk onderzoek en namen zowel een OC-Sensor als een FOB-Gold FIT af in dezelfde ontlasting. Dit proefschrift toont aan dat beide FITs even effectief zijn in de detectie van

advanced neoplasie, ook bij verschillende afkapwaarden en positiviteitspercentages.

De meest accurate screeningstest is echter waardeloos als niemand in de screeningspopulatie deelneemt aan het bevolkingsonderzoek met die test. In een gerandomiseerde studie kregen 1923 deelnemers een FOB-Gold en 1923 deelnemers een OC-Sensor. Deelnemers vonden FOB-Gold makkelijker in gebruik, maar de verschillen waren klein en de deelname vergelijkbaar. In een review en enquête onder coördinatoren van internationale bevolkingsonderzoeken blijken er wel grote deelname verschillen te bestaan tussen sociaal economische bevolkingsgroepen. Dit is zorgelijk omdat dit al bestaande gezondheidsverschillen binnen de bevolking kan vergroten.

Door de kennis over de accuratesse van de FIT en de deelname aan het bevolkingsonderzoek te vergroten kan hopelijk de effectiviteit van het bevolkingsonderzoek met de FIT verder worden verbeterd.